

Силабус курсу «ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС»

**Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Освітньо-професійна програма
“Інструментальне виконавство (за видами)”
Роки навчання: I, II, III, IV
Семестри: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII
Кількість кредитів: 13
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ОК 28 «Оркестровий клас

Антонюк Дмитро Жанович військовий диригент, заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри інструментальне виконавство (за видами) КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Контактна інформація: 067 232 04 46

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:**

Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів
сольфеджіо, музичної літератури та скрипки.

- **Постреквізити дисципліни:** ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем,
Ок 23 Методико-виконавський аналіз педрепертуару,
ОК 28 Оркестровий клас, ОК 29 Вивчення оркестрових (ансамблевих) партій,
ОК 31 Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Оркестровий клас» належить до циклу дисциплін спеціальної підготовки й призначена:

- ознайомити студентів із загальними принципами та початковими навичками репетиційної роботи з оркестром;

- розвивати навички оркестрового виконавства;
- розвивати навички настроювання інструментів;
- розвивати вміння та навичок читання творів з аркуша в оркестрі й ескізного їх опрацювання, добір музичного репертуару, ознайомлення з варіантами викладу акомпанементу;
- систематизувати знань щодо етапів та специфіки роботи над музичними творами різних епох, стилів та жанрів;
- творче використання отриманих знань та набутого досвіду;
- розширити професійний кругозор;
- розвинути музичну культуру;
- зберегти і розвинути кращі традиції колективного інструментального музикування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11 ; СК 1, 3, 6, 9, 11, 12, 13, 17, 18

ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7 Здатність бути критичним та самокритичним

ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 1 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 11 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 17 Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Мета навчальної дисципліни ОК 28 «Оркестровий клас» є:

- формування навичок колективного музикування та імпровізації в оркестрових складах;
- формування у студентів почуття ансамблю та збільшеного обсягу уваги; формування професійних якостей музиканта-керівника колективу та бути його активним учасником.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Оркестровий клас» є:

Зміст дисципліни полягає в оволодінні студентами концертно-виконавським репертуаром, практичними навиками, закріпленні їх під час вирішення творчих завдань в процесі роботи над репертуаром згідно годин передбачених учбовим планом; в практичному застосуванні системи знань, вдосконалені умінь під час репетицій в класі ; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; виконуваний репертуар, трактування виконуваного репертуару, збагачення аналітичних знань у репертуарі оркестру.

Зміст і структура курсу

ТЕМИ	Всього	Практичні	Самостійні	Всього	Практичні	Самостійні
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Характерні особливості оркестрової гри. Робота над артистичними засобами розкриття художньо-емоційного змісту.	12	8	4	12	2	10

Тема 2 Оволодіння динамікою та цілісністю музичного твору. Складання плану репетиції з колективом.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Читання з аркушу.	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Вивчити музичний твір.	12	8	4	12	3	9
Разом:	48	32	16	48	9	39
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Розвиток художнього мислення	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Крупна форма. Увертюри. Концерти.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Роль оркестру під час акомпанементу солісту, хореографічному колективу. Робота над художньо-технічними засобами.	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Репертуар оркестру. Вивчити два твори, один з яких крупна форма.	12	8	4	12	3	9
Разом:	48	32	16	48	9	39
МОДУЛЬ 3.						
Тема 1 Вивчити два твори, один з яких крупна форма.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Підготовка до концертного виступу. Концертна діяльність.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Читання з аркушу.	12	8	4	12	2	10
Тема 4 Робота над агогічними зрушеннями.	13	8	5	13	3	10
Разом:	49	32	17	49	9	40
МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Робота над динамічними планами та художнім змістом твору.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Робота над динамічними планами та художнім змістом твору. Робота над виконавськими здібностями та формами музичної виразності.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Участь у концертній діяльності оркестру	12	8	4	12	2	10

Тема 4 Проведення репетицій з колективом. Винахід художньо-драматургічних підходів у виконанні музичних творів. Вивчення оркестрових партій. Вивчити музичний твір.	13	8	5	13	3	10
Разом:	49	32	17	49	9	40

МОДУЛЬ 5.

Тема 1 Роль оркестру під час акомпанемента солісту, хореографічному колективу.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Вивчити 2-а музичних твори, один з яких акомпанемент.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Підготовка до концертного виступу. Концертна діяльність.	12	8	4	12	3	9
Тема 4 Робота над темпом, штрихами, артикуляцією, фразою.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39

МОДУЛЬ 6.

Тема 1 Розширення репертуару за рахунок ескізного ознайомлення з творами.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Досягнення точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Навички самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій	12	8	4	12	3	9
Тема 4 Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку. Вивчити музичний твір.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39

МОДУЛЬ 7.

Тема 1 Концерт як форма оцінки інструментально-виконавських умінь та навичок.	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Принципи самостійної робота над оркестровими партіями.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Досягнення єдності музично-художнього і технічного розвитку.	12	8	4	12	3	9

Тема 4 Точність виконання авторських та редакторських зауважень.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39
МОДУЛЬ 8.						
Тема 1 Технічне вдосконалення навичок гри в оркестрі	12	8	4	12	2	10
Тема 2 Опанування драматургічних основ в оркестровому виконанні.	12	8	4	12	2	10
Тема 3 Робота над технічними труднощами	12	8	4	12	3	9
Тема 4 Підготовка до концертного виступу.	13	8	5	13	3	9
Разом:	49	32	17	49	10	39
	денна			заочна		
Загальний обсяг м.:	390	256	134	390	76	314

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання ансамблевої програми у формі виступу.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен/А).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Політика оцінювання: Максимальна кількість балів з дисципліни «Оркестровий клас» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожну тему студент може бути оціненим 3-4 рази. Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів в ансамблі.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-35 балів³.

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою». Робоча програма ОК 28 Оркестровий клас

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Робоча програма ОК 28 Оркестровий клас

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-35 балів». Робоча програма ОК 28 Оркестровий клас.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або невідготовлені домашні завдання кількість балів знижується⁴.

Рекомендована література

1. Бец О. Інструментальні ансамблі: навч.-реперт. посіб.– Кам'янець-Поділ. : Аксіома, 2007. – 88 с.
2. Бец О.Д., Олійник В.Ф. Троїсті музики: минуле і сьогодення. // Навчально-метод. посібн. – Кам'янець-Поділ., 2009. – 48 с.
3. Власов В., Олійник О. Народно-інструментальне оркестрове мистецтво// Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12.2005). – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 42-49.
4. Власов. В.П. Оригінальний репертуар оркестру народних інструментів як фактор визначення специфіки жанру // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12. 2005). – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 92-97.
5. Голючек М.С. Ансамбль українських народних інструментів / М. С. Голючек. – Навч.посібник. – Київ: КНУКіМ, 2001.
6. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підруч. [для вищ. та серед. муз. навч. закл.] / М. А. Давидов. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420 с.
7. Дейнега В. М. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів / В. Дейнега // Науковий вісник НМАУ ім. П. І.

⁴ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-35 балів». Робоча програма ОК 28 Оркестровий клас.

- Чайковського. – Вип. 22: Музичне виконавство. – Кн. 8. – К., 2002. – С. 119-129.
8. Жуков В.П. Методи роботи з шкільним оркестром народних інструментів. *Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу*. Харків, 2015. С. 61-63
 9. Жуков В.П. Оркестр народних інструментів, як зразок ціннісної спадкоємності, відтворення й розвитку традиційної музичної культури. *Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь*. Харків : ООМЦКМ, 2016. С. 83-87
 10. Жуков В.П. Принципи роботи з шкільним оркестром народних інструментів. *Традиційна культура в умовах глобалізації: народна музика та декоративне мистецтво в світовому цивілізаційному просторі*. Харків: ООМЦКМ, 2014. С. 101-102
 11. Маринін І.Г. Вибрані твори для оркестру народних інструментів: Репертуарно-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2006. - 136 с.
 12. Маринін І.Г., Олійник В.Ф. Народно-інструментальне мистецтво Південно-Західного Поділля: ансамбль троїстих музик Олексія Беца: монографія. – Кам'янець-Подільський: видавець Зволейко Д.Г. 2011. – 320 с.
 13. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія] / Т. М. Пляченко. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. – 428 с.
 14. Роговська Є.В., Рутецький В.В. Оркестр народних інструментів : навч.-метод. посібник; за ред. І.В. Баладинської. Житомир: ЖДУ, 2014. 220 с.
 15. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т. І. Сідлецька. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 184 с.
 16. Сідлецька Т.І. Еволюційні процеси складу українського оркестру народних інструментів // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і

капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12.2005). – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 87-92.

17. Трофимчук О. Темброва еволюція в українській народно-оркестровій музиці: Дис. ...канд. мист-ва: спец. 17.00.03. – К., 2007. – 200 с.
18. Черкаський Л. М. Українські народні музичні інструменти / Л. М. Черкаський. – К.: Техніка, 2003. – 264 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua>
2. <http://harmony.musigidunya.az/ENG/publ.asp>
3. www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)
4. www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва
5. www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей
6. <http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського